

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 3 juni 1932 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om betalning på grund av vissa obligationer.

Genom en den 20 maj 1932 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 264, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g **om betalning på grund av vissa obligationer.**

Härigenom förordnas som följer:

Här i riket före den 28 september 1931 utfärdad obligation må, ändå att den lyder å kronor i guld eller guldmynt, av gäldenären inlösas i riksbankens sedlar.

Lyder sådan obligation å både svenskt och utländskt mynt, må betalning ändock ej fordras annorledes än i svenskt mynt efter det å obligationen i sådant mynt utsatta beloppet, såvida icke obligationen den 20 maj 1932 eller i fråga om obligation, som den 14 december 1931 underkastades exportförbud, sistnämnda dag tillhörde utländsk eller i utlandet bosatt svensk borgenär.

Vad nu sagts om obligation skall äga motsvarande tillämpning å kupong, som hör till obligationen.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet och gäller, intill dess skyldighet åter inträder för riksbanken att inlösa sina sedlar med guld.

Lagförslaget upptager särskilda bestämmelser *dels* för det fall att här i riket före den 28 september 1931 utfärdade obligationer innehålla s. k. guldklausul och *dels* för det fall att sådan obligation lyder å betalning i såväl svenskt som utländskt mynt (s. k. flermyntade obligationer).

Propositionen.

Obligationer
med guld-
klausul.

Av den i propositionen lämnade utredningen framgår, att åtskilliga här i riket utfärdade obligationer innehålla bestämmelse därom, att obligationen inlöses och kupongrättan erlagges i »kronor i guld», »kronor i guldmynt», »kronor i guld enligt lagen om rikets mynt av den 30 maj 1873» eller liknande. Sammanlagda beloppet av utelöpande sådana obligationer beräknas för närvarande till omkring 953 miljoner kronor (se prop. sid. 23). Under normala tider, då riksbanken vid anfordran inlöser av banken utfärdade sedlar med guld efter deras lydelse, saknar bestämmelse av nämnda slag aktuellt intresse. Sedan emellertid numera riksbanken från och med den 28 september 1931 tillsvidare fritagits från skyldigheten att inlösa sina sedlar med guld, har bestämmelsen blivit föremål för uppmärksamhet. Därvid ha skilda uppfattningar om bestämmelsens innebörd förorts. Medan från obligationsinnehavares sida gjorts gällande att bestämmelsen medför rätt till betalning efter guldvärde, har å andra sidan hävdats att syftet med tilläggen »i guld» eller »i guldmynt» endast vore att bringa i erinran, att landets myntsystem vore fotat på guld, och att bestämmelsen sålunda icke medförde skyldighet för obligationsutgivare att betala anordnades än i gällande betalningsmedel.

I en till chefen för finansdepartementet ställd skrivelse av den 21 januari 1932 ha förste deputeraden i riksgäldskontoret f. d. professorn G. Kobb, Stockholms stad, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges Stads-hypotekskassa och Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag hemställt om lagstiftning, varigenom förklarades att en betalningsförpliktelse, som i obligationer eller därtill hörande kuponger angivits i kronor i guld eller i kronor i guldmynt eller med användande av liknande uttryck, skulle anses uppfylld genom betalning av angivet kronbelopp i sådant mynt, som vid förfallotiden är i Sverige lagligen gällande betalningsmedel.

Den närmare motiveringen till berörda framställning återfinnes i propositionen. Häri lämnas vidare en historisk översikt av det svenska myntsystemet, en närmare redogörelse för förekomsten av guldkausuler i svenska obligationer samt en redogörelse för utländsk rätt, varefter *departementschefen* i förevarande fråga anför:

Vad beträffar de i svenska obligationer förekommande guldkausulerna torde böra förutskickas, att enligt svensk rätt hinder icke lärers möta att genom särskild utfästelse bereda en borgenär effektivt skydd mot den depreciering av riksbankens sedlar, som kan bliva en följd av riksbankens fritagande från skyldigheten att inlösa sina sedlar med guld. Huruvida en betalningsutfästelse har denna innebörd blir en tolkningsfråga, som torde få avgöras enligt allmänna rättsgrundsatser.

I förenämnda av åtskilliga obligationsutgivare avlätna skrivelse den 21 januari 1932 hava enligt min mening starka skäl anförts till stöd för den uppfattningen, att klausulerna kronor i guld, kronor i guldmynt och liknande icke betraktats såsom en garantiutfästelse av nyss angivna slag vare sig av obligationsutgivarna eller av den obligationsköpande allmänheten utan fastsatta intagits för att framhäva vårt myntsystems anknytning till guldet och sedermera bibehållits vid uppläggande av nya lån, utan att i klausulerna inlagts någon särskild betydelse. Härpå häntyder till en början det växlande sätt, varpå dessa klausuler, enligt vad jag förut visat, kommit till användning i åtskilliga obligationstyper. I samma riktning pekar den omständigheten, att

guld klausulerna bibehållits oförändrade i de lån, som upplagts — bland annat av Stockholms stad — på den tid under världskriget, då riksbanken icke inlöste sina sedlar. Vidare må framhållas att de till grund för lånens upptagande liggande kontrakten mellan obligationsutgivarna och de emitterande bankerna — i den mån dessa kontrakt varit för mig tillgängliga — icke visat sig innehålla någon bestämmelse om betalning i guld eller guldmynt. Ej heller har i de framställningar om rätt att upptaga lån, som från kommunernas sida gjorts hos Kungl. Maj:t, förekommit begäran att få utfärda obligationerna i guld eller guldmynt. Härtill kommer slutligen att obligationsmarknaden vid sin värdesättning icke tagit någon som helst hänsyn till förekomsten eller frånvaron av dessa klausuler vare sig under normala tider eller då guldinlösningsskyldigheten varit upphävd och sedlarna till följd därav deprecierats.

Av den redogörelse, som i det föregående lämnats, framgår, att de obligationer, varom här är fråga, representera mycket betydande belopp. Därest åt dessa klausuler tillerkändes betydelsen av verkliga utfästelser att erlagga betalning efter guldvärde, skulle därav kunna följa allvarliga rubbningar i vårt ekonomiska liv. Redan den omständigheten, att rättegångar angående guld klausulernas innebörd anhängiggjordes, skulle vara ägnad att väcka oro på penningmarknaden och kunna föranleda icke blott ett osunt spekulerande i guldb obligationer utan även ett minskat förtroende för de institutioner, som utfärdat dylika förbindelser.

Med hänsyn till vad sålunda anförts synes det mig angeläget, att en lagstiftning kommer till stånd, varigenom fastslås, att obligation, som före den 28 september 1931, då sedelinlösningsskyldigheten senast suspenderades, här i riket utfärdats i svenskt mynt, må, ändå att den lyder å guld eller guldmynt, av gäldenären inlösas i riksbankens sedlar. Till frågan om guld klausuler i flermyntade obligationer torde jag strax få återkomma.¹

Lagrådet anför rörande denna del av förslaget bland annat följande:

Sedan riksbanken den 28 september 1931 tillsvidare fritagits från skyldigheten att inlösa sina sedlar med guld och guldmyntfoten här i landet sålunda suspenderats, hade kronans värde väsentligt nedgått i förhållande till såväl guldvärdet som åtskilliga främmande valutor. Under sådana omständigheter skulle en obegränsad skyldighet att inlösa de i förevarande lagförslag avsedda obligationer efter guldvärde eller i främmande valuta medföra stora förluster för obligationsutgivarna, med därav följande fara för svåra rubbningar i landets allmänna ekonomiska förhållanden. Starka skäl syntes därför tala för att det toges under övervägande, i vilken utsträckning en lagstiftning kunde genomföras, varigenom beträffande sådana obligationer fastställdes att betalning finge äga rum i riksbankens sedlar efter det å dem utsatta beloppet.

Visserligen syntes, såsom i remissprotokollet framhållits, en utfästelse att erlagga betalning i guld icke kunna i och för sig fränkännas giltighet. Men frågan, huruvida med en betalningsbestämmelse över huvud avsetts en sådan utfästelse, d. v. s. en verklig guld klausul, vore en tolkningsfråga, vars besvarande kunde utfalla olika i olika fall. Frånsett den betydelse ifrågavarande uttryck finge på rent historiska grunder antagas ursprungligen ha ägt, syntes den stabilitet i landets myntväsen, som följde med guldmyntfotens införande, sedermera ha medfört, att den allmänna uppfattningen icke längre tillade dem någon särskild innebörd. Och i senare utgivna obligationer hade dylika uttryck uppenbarligen utan vidare upptagits från äldre utan att därmed avsetts annat än en beteckning av det svenska myntet. Såsom i remissprotokollet framhållits hade befintligheten eller obefintligheten av sådant uttryck icke inverkat på prishöjningen å obligationsmarknaden ens under den tid i samband med

¹ Se sid. 6 här nedan.

världskriget, då sedelinlösningsplikten var upphävd och kronans värde nedsatt. Skulle uttryckets förekomst i obligationer nu — sedan på grund av tvingande omständigheter guldmyntfoten åter suspenderats — medföra rätt för obligationsinnehavarna till betalning efter guldvärde, skulle följden bli för obligationsutgivarna stora förluster av även för det allmänna kännbar beskaffenhet och för obligationsinnehavarna en opåräknad vinst. Den föreslagna åtgärden syntes därför ej stridande mot billigheten och föranledde ej någon erinran från lagrådets sida. Lagförslaget hade icke avseende å obligationer, som utfärdats före den 28 september 1931, då sedelinlösningsplikten suspenderades, och uttryck som här avses syntes — om verklig guldklausul ej åsyftades — böra för framtiden undvikas.

Mot förslagets ståndpunkt att låta förevarande, i första stycket upptagna bestämmelse gälla även utländsk borgenär ansåg sig lagrådet på närmare anförda skäl ej ha anledning till erinran.

Flermyntade
obligationer.

Vid uppläggande av obligationslån, som äro avsedda för den internationella marknaden, förekommer i stor utsträckning, att i obligationerna skuldsumman anges såväl i inhemskt mynt som i en eller flera utländska valutor, varvid tillika utländska inlösningsställen anvisas. Så har skett även här i landet. Då nu i samband med guldmyntfotens suspendering den svenska kronans värde i förhållande till främmande guldvalutor avsevärt sjunkit, har frågan blivit aktuell, huruvida även svenska obligationsinnehavare böra äga rätt att fordra betalning i utländskt mynt.

Samtliga flermyntade obligationer här i riket ha utfärdats före världskriget. De lyda, förutom å svenskt mynt, huvudsakligen å ett eller flera av följande myntslag, nämligen tyska mark (gamla), francs (gamla franska eller belgiska francs eller schweizerfrancs), floriner och pund sterling. Obligationerna äro i allmänhet avfattade sålunda, att i såväl själva obligationen som kupongen utsatts, förutom kronbeloppet, ett bestämt belopp i främmande myntslag, exempelvis på följande sätt: »360 kronor = 500 francs = 19 pund 16 shilling = 404 mark». För vart och ett av de olika myntslagen plägar angivas särskild betalningsort. Undantagsvis utsäges uttryckligen, att valrätten mellan de olika valutorna tillkommer obligationsinnehavaren.

De utelöpande obligationernas sammanlagda värde uppgår till över 965 miljoner kronor, därav 230 miljoner placerade i utlandet (se prop. sid. 24). Av särskilt intresse i detta sammanhang äro obligationer, som lyda å valutor, vilka stå högre än den svenska kronan, nämligen schweizerfrancs, floriner och numera pund. Å samtliga dessa myntslag eller å något av de båda förstnämnda lyda obligationer å omkring 210 miljoner kronor, därav 56 miljoner placerade i utlandet. Å pund sterling men ej å schweizerfrancs eller floriner lyda obligationer å omkring 411 miljoner kronor, därav 124 miljoner kronor placerade i utlandet.

I syfte att vinna skydd mot anspråk på betalning i utländskt mynt från svenska obligationsinnehavares sida hemställde i skrivelse den 26 november 1931 riksgäldskontoret, Stockholms stad, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa och Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag om exportförbud å flermyntade obligationer och kuponger. Den närmare motiveringen för denna hemställan återgives i propositionen.

Då en avsevärd del av ifrågavarande obligationer innehaves av svenska försäkringsbolag, inkom styrelsen för Svenska Livförsäkringsbolags Direktörsförening den 2 december 1931 med yttrande i anledning av nämnda skrivelse. Med hänvisning till ett utlåtande i ämnet av professorn i civilrätt vid Stockholms högskola Karl Benckert — vilket utlåtande återgives i propositionen — hävdade föreningen i sitt yttrande bolagens formella rätt att kräva likvid för utlottade obligationer och förfallna kupongröntor i vilken som helst av de valutor, i vilka obligation vore utställd. Om emellertid ett användande av denna rätt från obligationsinnehavares sida icke desto mindre prövades under rådande valutakris bliva till skada för det allmänna, borde enligt direktörsföreningens uppfattning erforderliga lagstiftningsåtgärder vidtagas snarast möjligt. Då föreningen förmodade, att Kungl. Maj:t för 1932 års riksdag komme att så tidigt som möjligt framlägga förslag till dylik lagstiftning, hade föreningen beslutat att hemställa hos de till föreningen anslutna bolagen att i avvaktan på sådan lagstiftning tills vidare avstå från att utnyttja sin rätt till likvid i mervärdig valuta.

Med anledning av den gjorda framställningen förordnade Kungl. Maj:t genom kungörelse den 14 december 1931 (nr 405), att det från och med den 15 december 1931 tillsvidare till och med den 31 mars 1932 skulle vara förbjudet att till utrikes ort utföra obligationer, som utfärdats av svenska staten, svensk kommun, svensk hypoteksinrättning eller svenskt aktiebolag och som lyda, förutom å svenska kronor, jämväl å holländska floriner eller, därest obligationerna vore betalbara i Schweiz, å francs, ävensom till sådana obligationer hörande räntekuponger och talonger. — Genom kungörelse den 24 mars 1932 (nr 60) har förbudet utsträckts att gälla till och med den 30 juni 1932.

Departementschefen anför i frågan om betalning i utländskt mynt på grund av flermyntade obligationer bland annat följande:

Anledningen till att svenska obligationer utfärdats jämväl i utländskt mynt torde hava varit, att man önskade göra lånen mera begärliga på den internationella marknaden genom att bereda utländska innehavare tillfälle att, där de ej önskade uppbära betalning i svenskt mynt, lyfta utfallande belopp i utländsk valuta. Att man däremot icke åsyftat att bereda svenska innehavare skydd mot en depreciering av den svenska kronan, torde framgå redan därav, att samtliga nu ifrågavarande obligationer utfärdats å tid, då frågan om guldmyntfotens frånträdande här i landet saknade varje aktualitet och lagstiftningen ej ens räknade med möjligheten av att riksbanken skulle kunna upphöra med sedelinlösningen.

Ehuru sålunda den valrätt mellan olika valutor, som enligt vad i det föregående anförts i allmänhet anses tillkomma obligationsinnehavaren, efter all sannolikhet betingats allenast av hänsyn till den obligationsköpande allmänheten i utlandet, har emellertid en begränsning av valrätten till att gälla endast för utländska obligationsinnehavare icke kommit till uttryck i obligationerna.

Därest obligationsutgivarna skulle nödgas att i större utsträckning verkställa betalning i utländsk valuta även till svenska obligationsinnehavare, skulle för obligationsutgivarna uppstå betänkliga förluster, vilka, direkt eller indirekt, komme att kännbart beröra det allmänna. Å andra sidan skulle de svenska obligationsinnehavarna genom att uppbära betalning i utländskt mynt göra vinster, vilka de säkerligen endast i rena undantagsfall tagit i beräkning

vid obligationernas förvärvande. Då det under den rådande svåra krisen är särskilt angeläget, att varje åtgärd, som är ägnad att medföra rubbningar i vårt ekonomiska liv, undvikes, synes skäligen kunna fordras, att de svenska obligationsinnehavarna, även i den mån de må vara formellt berättigade att kräva betalning i utländsk valuta, åtnöjas med betalning i svenskt mynt. Att en sådan uppfattning bör kunna vinna förståelse även från deras sida, som därav närmast beröras, framgår av det yttrande, som avgivits i ärendet från de svenska livförsäkringsbolagens sida, vilka torde innehava ett mycket betydande antal av här ifrågavarande obligationer.

Vad nu anförts om flermyntade obligationer torde böra gälla, även om guld-klausul utsatts vid den utländska valutan. Har det svenska myntet betecknats såsom kronor i guld, torde, i varje fall i förhållande till svensk borgenär, samma synpunkter böra anläggas, som tala för att en sådan guld-klausul fränkännes betydelse vid obligationer, som utfärdats enbart i svenskt mynt. Den omständigheten, att skuldsumman angivits även i utländskt mynt, torde nämligen vid bedömande av guldkroneklausulens innebörd icke hava tillmätts någon betydelse på den svenska marknaden.

De hänsyn, som påkalla ett statligt ingripande på förevarande område, hava i viss utsträckning redan tillgodosetts genom det exportförbud å vissa obligationer, som Kungl. Maj:t utfärdat. Då emellertid nu frågan om lagstiftning angående obligationer med guld-klausul blivit aktuell, synes jämväl spørgsmålet angående skyldighet att på grund av flermyntade obligationer erlägga betalning i utländskt mynt böra upptagas till legislativ behandling och svensk borgenär därvid böra förklaras pliktig att åtnöjas med betalning, som om obligationen vore utställd allenast i svenskt mynt.

Av praktiska skäl torde denna grundsats böra något modifieras. Avgörande för rätten att fordra betalning i utländskt mynt torde böra vara, huruvida obligationen en viss bestämd dag befunnit sig i utländsk ägo. Denna dag torde böra bestämmas i fråga om obligationer, som äro underkastade exportförbudet, till dagen för detta förbuds utfärdande eller den 14 december 1931 samt i fråga om övriga obligationer till någon dag kort före framläggande av lagförslag i ämnet, förslagsvis den 1 maj detta år. Befann obligationen sig nämnda dag i utländsk ägo, bör ny innehavare kunna fordra betalning i utländskt mynt, även om han är svensk. Var den däremot ifrågavarande dag i svensk ägo, bör en senare ägare, ändå att han är utlänning, åtnöjas med betalning i svenskt mynt. Med utländsk ägare torde i utlandet bosatt svensk ägare böra likställas.

Lagrådet anförde i denna del:

Vad angår de obligationer, som lyda å betalning i såväl svenskt som utländskt mynt, måste det visserligen antagas, att obligationsinnehavarna kunna genom obligationernas uppvisande å betalningsställe utom Sverige välja betalning i visst främmande mynt. Det oaktat synes det knappast stridande mot billigheten att under nuvarande förhållanden förvägra inhemska obligationsinnehavare denna valrätt. Såsom i ärendet framhållits hava nu ifrågavarande obligationer, som alla utfärdats före kriget, gjorts betalbara även i främmande myntslag å vissa utrikes orter i syfte att utländska obligationsinnehavare skulle erhålla bekväm tillgång till inlösningsbeloppet i främmande valuta. Däremot har det vid obligationernas utfärdande ej räknats med sådana förskjutningar i valutakurserna, som blivit en följd av den i då gällande lagstiftning ej förutsedda suspensionen av guldmyntfoten. Och det stora flertalet inhemska obligationsinnehavare torde vid förvärvet icke hava räknat med uttagande av betalning i främmande myntslag. För dem skulle en sådan betalning

— som från obligationsutgivarnas sida aldrig varit avsedd — medföra, liksom förut framhållits i fråga om betalning i guld, en helt opåräknad vinst. Visserligen hava under senare år utländska flermyntade obligationer utbjudits på den svenska marknaden och det är ej uteslutet, att inhemska förvärvare av svenska flermyntade obligationer börjat räkna med möjligheten att erhålla betalning i främmande myntslag. Men denna omständighet synes icke äga den betydelsen, att ej de inhemska obligationsinnehavarnas intresse av sådan betalning bör vika med hänsyn till de stora vådor för obligationsutgivarna, som skulle bliva en följd av att valrätten för de förra bibehölles — vådor, som skulle allvarligt beröra även det allmänna.

Andra stycket innebär, att här i riket före den 28 september 1931 i svenskt mynt utfärdad obligation må — ändå att den lyder, förutom å svenskt mynt, jämväl å utländskt mynt — betalas i riksbankens sedlar efter det å obligationen i svenskt mynt utsatta beloppet.¹ Från denna regel stadgas undantag för det fall att obligationen viss dag, i förslaget angiven till den 1 maj 1932, eller i fråga om obligation, som den 14 december 1931 underkastades exportförbud, sistnämnda dag tillhörde utländsk eller i utlandet bosatt svensk borgenär. Uppenbart är, att det ej kan ifrågakomma att beröva utlänning den valrätt beträffande myntslag, varmed han vid förvärvet av obligationen får antagas hava räknat. Och det torde vara skäligt att med utlänning jämställa i utlandet bosatt svensk borgenär. Avgörande för betalningsrätten synes i fråga om obligationer, som nu äro underkastade exportförbud, böra — på sätt föreslagits — vara innehavet den 14 december 1931 d. v. s. dagen för utfärdandet av den alltjämt gällande kungörelsen angående förbud mot utförsel från riket av vissa obligationer m. m. Vad angår den för övriga obligationer föreslagna dagen bör den måhända framflyttas med hänsyn tagen till tidpunkten för framläggandet av detta förslag.

Ehuru den föreslagna lagtexten icke därutinnan synes fullt tydlig,¹ lär det vara avsett att, i den omfattning det i andra stycket upptagna undantaget gäller, lämna öppen frågan om tillämpningen av en bestämmelse om betalning i guld, vare sig den hänför sig till det svenska myntet eller till utländskt myntslag. Att förevarande lagstiftning icke må ingripa i den betalningsrätt, som kan tillkomma utländsk innehavare av flermyntad obligation vid betalning å utländsk betalningsort i utländskt myntslag på grund av en vid detta myntslag fäst guld klausul, är uppenbart. Men en bestämmelse om betalning i guld, avseende betalning i Sverige i svenskt mynt, är naturligen underkastad svensk lagstiftning. Och att fränkänna en sådan bestämmelse verkan i förhållande ej blott till svensk utan även till utländsk borgenär synes lagrådet knappast möta större betänkligheter, då i allt fall en utländsk borgenär kommer att vara bibehållen vid sin rätt till betalning i utländskt mynt och vid sin befogenhet att åberopa i avseende å sådant mynt gällande guld klausul. Vid nämnda förhållande och då en olikhet i nu ifrågavarande hänseende mellan svensk och utländsk borgenär skulle giva anledning till ovissheit om den senares rättsställning, anser sig lagrådet böra ifrågasätta en sådan jänkning i den föreslagna lydelsen, att undantagsstadgandet i andra stycket icke kommer att avse tillämpningen av en vid det svenska myntet knuten bestämmelse om betalning i guld.

¹ I det till lagrådet remitterade förslaget hade lagtexten följande lydelse:

»Här i riket före den 28 september 1931 i svenskt mynt utfärdad obligation må, ändå att den lyder å guld eller guldmynt, av gäldenären inlösas i riksbankens sedlar.

Lyder obligation, som nu nämnts, jämväl å utländskt mynt, må likväl betalning ej fordras annorledes än i riksbankens sedlar efter det å obligationen i svenskt mynt utsatta beloppet, såvida icke obligationen den 1 maj 1932 eller i fråga om obligation, som den 14 december 1931 underkastades exportförbud, sistnämnda dag tillhörde utländsk eller i landet bosatt svensk borgenär.

Vad nu sagts om obligation skall äga motsvarande tillämpning å kupong, som hör till obligationen.»

I det genom propositionen framlagda lagförslaget har hänsyn tagits till de av lagrådet gjorda erinringarna.

Utskottet. Ehuru det ur principiell ståndpunkt är ägnat att väcka starka betänkligheter att ingripa med lagstiftning på förevarande område, har utskottet ansett sig böra tillstyrka förslaget, då av utredningen i ärendet synes framgå att svåra rubbningar i landets allmänna ekonomiska förhållanden kunna befaras, därest åtgärder av föreslagen art icke vidtagas.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 juni 1932.

På första lagutskottets vägnar:

G. A. BJÖRKMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck**, *Borell*, *Svensson* i Eskhult, *Schlyter**, *Wagnsson*, *Jonsson* i Lycksele och *Julin*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Lindqvist* i Halmstad, *Olsson* i Rimfors, *Hedlund* i Östersund, *Johansson* i Brånalt, *Christenson*, *Sjöström* och *Grampenson**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.